

**Nr 31
2009**

Örträsk **Allehanda**

-organ för Örträsk intresseförening.

Juldikt med Astrid Helletun

**Gymmet - nu med
familjekort**

**Nästa års storfiskare
- när kan man pimpla
om den titeln?**

**Julläsning från
Hans Gustafsson,
Ivar Söderlind och
Lennart Stenman**

God jul & gott nytt år!

önskas alla våra läsare

Stefan Svensson har ordet

2

Vad har hänt med samhället idag? Var är friden och stillsamheten som fanns förr, att vänner och bekanta tog sig tid att komma förbi på en kaffe under morgonen. Jag har många minnen från förr att när man klev in i köket på morgonen så satt det redan främmande vid matbordet och sörplade kaffe ur fatet, man tog sig tid att hälsa på varandra och man behövde inte ringa och anmäla att man skulle komma förbi. Nu är det jobb, stress och en massa måsten som styr ens liv, man är sällan hemma och är man det så orkar man inte vara social utan vill bara vara med sin familj, och det är inte säkert att det finns tid ens för dom.

Så om man får lust att hälsa på någon så måste man nästan boka in träffen i förväg, jag och Ingrid har faktiskt provat på att hälsa på folk oanmält här i byn men det slutar oftast med att ingen är hemma och vi har bara kört ett varv runt sjön. Så mitt råd till er nu i vintermörkret är att ta er ut och hälsa på hos varandra. Det behöver inte vara en längre stund bara så att man får en kaffe i alla fall, för under vintern så har man inte så många måsten, det är att elda och skotta snö som är de vanligaste och det tar inte hela dagen. Min dörr står öppen - kom och hälsa på vet ja. Står din öppen?

Manusstopp

Redaktionellt material är alltid välkommet. Maila gärna ditt bidrag som en word-fil till våra kontaktpersoner. Det går också bra att lämna in handskrivna bidrag.

Manusstopp är **15 maj** för sommar-numren och **15 november** för vinter-numren. För stavfel och andra misstag ansvarar Tryckfelsniss.

ÖA, Örträsk Allehanda

utkommer som medlemstidning. Den finns även tillgänglig på Örträsk Livs och ICA, V. Örträsk, för tio kronor. TACK för alla bidrag som inkommit!

Medlemsavgift:

Fullt betalande medlem: 100 kr/år

Bankgiro: 5292-2366

GLÖM INTE att skriva ditt namn och adress på inbetalningen!

Redaktionens kontaktpersoner:

Cia Landström tel 0932-303 14

E-post: cinemyr@thotmail.com

Åke Runnman tel 0932-300 02

E-post: ake@runnman.se

Linda Öhrman tel 0932-301 14

E-post: lindelin@passagen.se

I detta nummer av

Ordföranden har ordet	2
Hus till salu	3
Förskolan Öringen (David Henriksson)	4
Dra mig baklänges (Anna Börjesson)	5
Julbestyr (Astrid Helletun)	6
Ett vardagsäventyr (Veronika Blom)	7
Hänt i Örträsk kring sekelskiftet (Ivar Söderlind)	10
Årets Örträskare (Gunnar Eriksson)	12
Gymmet (David Henriksson)	13
Bogårdsmuren (Hans Gustafsson)	14
Årets Storfiskare	16
Min barndoms gubbar och gummor (Lennart Stenman)	17
Tidig gymnastik och idrott (Ivar Söderlind)	18
Verksamhetsberättelse (Elisabet Lycksell)	20
Örträsk fick ballongpost	22
Öppettider och limerick	23
Förslag till tidsplan	24
Förslag till stadgar	24
Aktiviteter	28

HUS TILL SALU

Storgatan 80, 100.000 kr eller bud
Linda Tossman
Mäklarhuset, Lycksele
0950-13070
070-350 11 18

[http://www.maklarhuset.se/
ViewObjekt.aspx?objektid=480415](http://www.maklarhuset.se/ViewObjekt.aspx?objektid=480415)

Äldre bostadshus med tillhörande byggnader beläget mycket naturskönt i Ö. Örträsk.

Huvudbyggnad: Övervåning med hall, sovrums samt badrum. Nedervåning med hall, kök, vardagsrum och toalett.

Uppvärmning ; olja, ved, el.

Garage med ingång utifrån hopbyggt med huvudbyggnaden.

Lillstuga modern: ca 30 kvm bestående av hall, sovrums, kök, dusch o toalett. Köket utrustat med kyl och frys bl.a.

Uppvärmning - el och luftvärmepump.

Dubbelgarage: ca 70 kvm med elport, vinterisolerat, förberett för golvvärme.

Isolerat plåtförråd: Storlek, rymmer en normal husvagn.

Pris: 600.000:-

För utförlig information kontakta
Bernt Göransson tel: 090 - 77 78 20

Centralt beläget i Örträsk med närhet till affär, restaurang, m.m.

Hus med stort vardagsrum och kök samt toalett på bottenvåning och fyra rum på övervåning.

Källarvåning med garage, pannrum, tvättstuga och gillestuga

Stor altan delvis under tak och en timrad redskapsbod på tomten

För mer information
ring 0932-30105

Hus till salu,
för mer information
ring 090-17 27 30 eller 070-395 76 00

Förskolan Öringen!

Julen nalkas återigen. Tiden går verkligen fort. Här på förskolan fortskrider allt som vanligt. Under hösten har vi haft olika temaarbeten som: djuren i skogen, hösten samt mäta & väga. Några gånger har vi även åkt till Bjurholm och badat. I mitten av november fick vi åka till Lycksele på ett teaterbesök: Ture flyger bort hette teatern.

Vi har fortfarande utbyte med förskolan Bitvargen i Balsjö. Träffarna har varit tre heldagar denna termin, där sista besöket blir julpysssel tillsammans. Vi har dammat av luciasångerna och övar nu för fullt inför julen.

Som traditionen bjuder så lussar vi på Öregården samt för föräldrarna på julavslutningen.

December månad får barnen träffa björnen Julle, som är tomtens hjälpreda. Han berättar om allt möjligt som han varit med om och det händer att han har med paket...

Felicia, Marion, Axel och Daniel

Förskolans framtid då? Ja, den vet vi inte så mycket om. På ett möte med tjänstemännen nyss, blev det bestämt att det skulle kallas till föräldramöte innan det beslutas om vi får ha kvar förskolan som den ser ut idag, eller om man satsar på annan lösning för barnomsorgen. Beslutet som gäller idag sträcker sig till den 30 juni. Både föräldrar och personal hoppas att vi får fortsätta vår verksamhet i dessa fina lokaler och med denna fina utemiljö.

Vidar, Anton och Ragnar

Ida och Ella

**Med dessa ord önskar vi på förskolan er alla en
God Jul och ett Gott Nytt År!**

Dra mig baklänges planerar även denna vinter att köra ett liknande evenemang som ifjol. Planerat datum för detta är lördagen den 20 februari.

Förberedelserna för banan är redan i full gång. Möjlighet att träna där kommer att finnas, bara snön ger sig tillkänna. Vi hälsar alla välkomna att delta. Spänn en eller två hundar framför dig och känn fartvinden vana. Vill man inte åka så kom och heja! Anslag kommer att ske på affärerna och på www.ortrask.se, när det börjar närma sig.

För "Dra mig baklänges" Anna Börjesson

EFTERLYSNING!

Någon som är intresserad av att ingå i ÖA:s redaktion?

Anmäl till någon i redaktionen

Några bilder från sommarens Örträsksjön Runt, före start och efter målgång för Filip, Philip och Carl

Fotograf: Cia Landström

JULBESTYR

av
Astrid Helletun

När julen börjar nalkas, då sätts en väldig fart
på rödaste momangen ska allting vara klart.
Det bakas, städas och lagas en massa läcker mat,
för en husmor gäller det att ligga i och inte vara lat.

Köpa klappar och helst också lite nya kläder,
man måste ut och handla vad än det är för väder.
Trängas och knuffas och plock hit och dit,
man knappt hinner äta en enda liten bit.

Men att springa benen av sig tjänar inget till,
det blir bara ont i kroppen och man vill helst sitta still.
Sen när julafton kommer är man totalt slut
och önskar inget hellre än att äntligen få pusta ut.

Men det behöver inte vara sju sorters kakor på faten
och inte heller hur mycket som helst utav maten.
För man kan inte mer än att äta sig mätt
men att bryta traditioner är inte så lätt.

För att njuta av julen, dra ner på allt jäkt,
känn lugnet och julmyset som en stilla fläkt.
Med nära och kära du tänder julens ljus
och känner inom dig glädjen som fyller ditt hus.

Hur många är det som tänker så nu för tiden,
på att stanna upp och känna den verkliga julefriden.
Att lyssna på "Stilla natt" och "Jungfru, jungfru skär"
och känna att nu äntligen är julen här

Ett vardagsäventyr

Ja, tänk att drömmar kan slå in...

Det var mörkt och kallt, i januari, februari någon gång. I samåkningsbilen på morgonen berättar Paul Dahlgren om sin blivande cykeltur genom Sverige. Wow, vilken inspiration jag fick! Jag vill också ge mig ut på äventyr!

Sverige kanske var i häftigaste laget för en smått otränad småbarnsmamma, men en kortare sväng. Ja, det skulle kunna kittla mina "äventyrsbanor" och vara genomförbart.

Jag började sedan fiska efter sällskap. Det är mycket viktigt att få med sig trevligt, positivt sällskap på ett äventyr och det fick jag! Till slut, efter att många skrattat åt mig och kastat den där blicken på mig, att "Ja, ja Veronika, det låter kul men **jag** vill då inte cykla så långt", fick jag ihop ett glatt gäng. De var Elisabeth och Marika Nilsson, Linda Öhrman och Cia Landström. Vi bestämde att målet skulle bli Örnsköldsvik. En nätt liten tur på ca 15 mil uppdelad på två dagar med en mellanlandning på Trehörningsjö camping. En plan över uppvärmningsturer innan sattes också upp bl.a. runt sjön några gånger.

Där skulle jag nog vilja berätta om första gången vi skulle runt sjön. Det var lördagen den 18 april. Kl. 11.00 möttes vi upp och startade färden runt sjön. Det hade nysnöat och blåste ganska rejält. Min tanke var att det här blir nog ganska tungt. Döm om min förvåning när det gick riktigt bra! Man är ju så gott som född i sadeln kändes det som. Det här går ju fin-fint. Då slog ödet in... Punka på mitt framdäck. Jaha, då var min cykelkarriär slut för idag. Maken kom körande med lastbilen som råkade vara hemma. Cykeln lades in i lastbilsskåpet och vi körde hem. Första cykelturen slutade vid Långselevägskalet men det var inte hållplatsen för min lilla cykel. Nu kom det sig att min cykel glömdes kvar i lastbilsskåpet och fick åka på semester till Umeå för att sedan på nåt vis hamna i Inre Öreström där vi fick hämta den. på det viset kan man säga att cykeln åkte en smula längre än vad jag gjorde den dagen...

Så var dagen D inne, lördagen den 27 juni. Vi träffades i Fårbergskorsningen kl.09.00. Fem glada, förväntansfulla tjejer i alla de åldrar ute på ett riktigt vardagsäventyr. Vi hade dagen till ära ett strålande väder, sommarens varmaste dagar skulle det visa sig.

Redan i Örebro hoppade min kedja av men det ordnade sig. Den skulle hoppa av lite då och då, skulle det visa sig.

Vår första anhalt var Cias svärmor, Lissen, där vi svalkade oss med saft och melon. Cykelväskorna fylldes på med armens torrmatspåsar som skulle visa sig vara en välsignelse efter en färdrutt med få/inga öppna affärer. Denna berättelse kan inte missa att ta upp Cias fantastiska cykelväskor som hon hade gjort genom att skära av locket på två plastdunkar och skruvat ihop med en bräda tvärsöver och vilade över pakethållaren.

Glada i hågen tog vi oss an att cykla över Balen som det kallas, skogsvägen mellan Öredalen och Balsjö. Det var uppför och sedan nedför om man ska sammanfatta den delen av sträckan. belöningen kom i form av ett dopp i den varma Balsjön samt lite fika - underbart! Sedan cyklade vi vidare för en smaskig lunch på Älgens hus. Det var egentligen nu som den riktiga cyklingen tog vid... eller kanske inte. För den som inte åkt sträckan mellan Älgens hus och Trehörningssjö kan jag berätta att det sannerligen är uppför. Redan efter Älgens hus började en mastodont backe där det inte gick att cykla. Det var bara att hoppa av cyklarna och gå, och gick gjorde vi. Vi tog oss an backarna med ett leende. Många småpauser och en hel del vatten eftersom vägen låg som i en gryta med hög skog runtom. Vid halv sjutiden kom vi så äntligen fram till Trehörningssjö och dess camping. Behöver jag nämna att vi somnade och sov gott hela natten.

Dag två började vi med arméns havregrynsgröt ur påse. Mycket fiffigt och en portion räckte ungefär till tre personer. Sedan var vi redo att vid niotiden gränsla våra stålspringare och ta oss an dagens sträcka: Trehörningssjö - Björnforsen - Västerlandsjö - Örnköldsvik. Den här dagen var det inte lika stekande sol och sträckan var mera mänsklig, efter uppförsbacke kommer nerförsbacke dvs. man fick faktiskt lön för mödan efter en backe. En känsla som inte riktigt infann sig mellan Balsjö - Trehörningssjö, om ni förstår vad jag menar...

Vi cyklade ungefär lika långt den här dagen men det gick mycket lättare tyckte vi nog allihopa. Det bjöds på fina naturscenerier bl.a. en bergsvägg som var mycket speciell. I Västerlandsjö stannade vi på en strand för lunch och ett dopp i sjön. Vi träffade på några fler människor (våldigt vänliga) efter välgarna då vi första dagen cyklat långa sträckor utan ett enda livstecken. Väl framme i Örnköldsvik så mötte våra familjer upp oss och vi firade med en hamburgermiddag.

Den fråga, ni, som nu har läst så här långt, kanske ställer er är hur gick det sedan? Jo, jag kan berätta att för min del så har cykeln stått i garaget och dammat igen efter denna tur, tyvärr. Men i övrigt så har nog mina "cykelkollegor" cyklat en del. Däremot så har denna tur gett mig så mycket annat. Den visar att inget är omöjligt, drömmar kan faktiskt slå in och att äventyr behöver inte vara att bestiga Mount Everest eller vandra i Himalaya. Det kan faktiskt vara så enkelt som en cykeltur till Örnköldsvik i glada vänners lag.

Vi klarade det!

Veronika Blom

Fotograf: Marika Nilsson

Hänt i Örträsk kring sekelskiftet 1900

av
Ivar Söderlind

Här presenteras ett antal händelser i Örträsk strax före och efter sekelskiftet 1900 . Källor är i huvudsak länstidningarna Westerbotten och Umebladet.

Prejudikat för skogsägare i lappmarken

Under vintern och våren 1894 avverkade hemmansägaren Jonas Dahlgren, Örträsk 21 ostämplade timmerträd å sitt hemman. Jägmästaren Knut Malmgård anmälde det hela och menade att *"Dahlgren måste härför fällas till ansvar samt förpliktas utgifva det afverkade wirkets värde"*. Genom utslag i Lycksele häradsrätt den 5 juni 1897 blev åtalet ogillat. Häradsrätten förklarade att Malmgård inte bevisat att *"Dahlgren försålt de afverkade träden och således icke ådagalagt att Dahlgren öfwerskridit sin rätt att taga husbehofswirke som åberopade författningarna tillerkänna hwarje skatteman."* Utslaget bekräftades under 1898 av hovrätten.

(Ur tidningen Umebladet den 19 november 1898)

Brev från Örträsk den 20 mars 1895

"O, hur härligt majsol ler har man denna maj fullt skäl att sjunga, ty wackrare majväder kan man ej önska sig. Det enda som fattats har varit regn, men äfwen detta torde wi få - i sinom tid. Wårbruket har i socknens öfre byar börjat och fortskridit ganska långt, här nere där jorden är af tyngre beskaffenhet, har det knappast börjat, enär man väntar regn för att få säden att mogna. Löffträden hafwa owanligt tidigt klädt sig i fin skrud, björklöfwen äro stora som 50-öringar. Wallarna skifta dock ännu i grått - af brist på wäta. Någon större foderbrist är wisseligen inte rådande, men nog får man antaga att foderförråden mångenstädes äro knappa t.o.m. uttömda och att mångt kreatur längtar efter sommarens grönskande beten. Pinglandet af får- och getskällor har sedan länge låtit höra av sig och snart får man höra koskällornas taktmässiga "bom, bom". Wi tycker i alla fall att "wintern rasat ut bland våra fjällar" och att våren är kommen. Timmerflottningarna pågå dag och natt i helg och socken. I mindre vattendrag är det dock för "torrt" af brist på tillräckligt watten."

(Ur tidningen Westerbotten den 25mars 1895)

Kommunalstämma i Örträsk 1895

Vid kommunalstämma i Örträsk den 19 maj 1895 förekom bl a val av ledamöter och suppleanter i Fredrikas och Örträsk socknars taxeringsnämnd. Till ledamöter för Örträsk valdes hemmansägare D. J. Svalberg, J. H. Bjurberg, J. Sollén, flottaren D. Wiklund samt poststationsföreståndare Lindström i Fredrika kyrkby.

Telefon till Örträsk 1895

"Telefon till Örträsk - det är den stora nyheten för dagen häruppe. I fredags insattes å Mo & Domsjöes kontor härstädes det sista skåpet å linjen Norrbyskär - Örträsk. Ledningen som utgår från Norrbyskären följer till största delen Örälfwen med stationer i Nordmaling (telegrafstationen), Torrböle, Tallberg, Aggnäs, Bjurholm och Örträsk och är uppsatt af rikstelefonbyrån i Gefle på Mo & Domsjö bolags bekostnad. Anläggningen har krävt en tid af nio veckor med ett arbetslag om 15 man och kostar 11 å 12 000 kronor. Det lär wara bolagets mening att fortsätta med en enskild telefonledning ända upp till Brattfors i Lycksele socken, så fort vederbörligt tillstånd härtill hunnit utvecklas".

(Ur tidningen Westerbotten den 1 augusti 1895)

Undersökning för anläggning av landsväg 1895

"Undersökning för anläggning af landsväg från N. Degerfors till Örträsk kyrkby afslutades i förra veckan af löjtnanten wid Wäg- och Vattenbyggnadsverket Sparr. Afståndet emellan vägens ändpunkter som fågelvägen icke lärar wara mera än 3 mil blir tillfölje af terrängförhållanden något öfver 4,8 mil".

(Ur tidningen Westerbotten den 1 augusti 1895)

Höbärgning 1895

"Höbergningen som pågått sedan 14 dagar under delwis fuktig wäderlek, lämnar i år ett mindre gynnsamt resultat, då däremot utsikterna för sädes- och rotfruktsskörden äro mycket lofwande."

(Ur tidningen Westerbotten den 1 augusti 1895)

Missionsmöte i Örträsk 1898

Lördag och söndag den 5 och 6 november 1898 hölls missionsmöte i Örträsk. Under lördagsförmiddagen hölls föredrag i kyrkan av reseombudet Törnqwist och av kolportörerna Edström och Lagerqwist. På eftermiddagen talade Törnqwist i skolan varefter det hölls auktion på de gåvor som skänkts till missionen. Auktionen gick raskt undan och inbringade inemot 150 kronor. Följande dag, allhelgonadagen, följde högmässa och offersång av Lagerqwist samt aftonsång i skolan av Edström och Törnqwist. Till mötet hade infunnit sig ganska mycket folk, *"som med uppmärksamhet och andakt åhörde de många föredragen"*.

(Ur tidningen Umebladet den 12 november 1898)

Baggböleri i Örträsk

I slutet av 1800-talet kunde det gå till på följande vis när bönderna sålde skog till bolagen. En Örträskbo hade ett storhemman på 11 skäl skatt och cirka 400 hektar skog. Han häftade i skuld till en handelsman i Nordmaling med 3000 kronor och till en svåger med 2000 kronor. Mo & Domsjö ville åt skogen, löste de båda inteckningarna av handlanden och svågern och kallade Örträskbon till kontoret i Örträsk. Där bjöds han på sprit och förelades sedan ett köp där han för inteckningsvärdet sålde två stora skogsskiften till bolaget. Gården och en mindre bit skulle han få behålla själv. Köpet skrevs men dagen efter i nyktert tillstånd insåg Örträskbon vad han gjort. Gråtande bad han att köpet skulle återgå. *"Har du någonsin hört om någon som kommit till helvetet och sluppit därifrån"*, blev avskedsorden från Mo & Domsjös uppköpare, inspektor Olsson. Örträskbon som varit skogsbonde fick kämpa resten av livet bäst han kunde på grund av detta köp. Tilläggas kan att inspektor Olsson senare omkom vid en brand i Nyåker hotell.

(berättat av en numera avliden Örträskbo)

Ny fjärdingsman i Örträsk 1901

"Till fjärdingsman i Örträsk har valts hemmansägaren J E Färm i Örträsk kyrkby."

(Ur tidningen Umebladet 30 januari 1901)

Läraryrket vid fasta småskolan i Örträsk 1904

"Läraryrket vid fasta småskolan i Örträsk vestra kyrkoby sökes hos skolrådet före den 15 juli 1904. Årlig lön utgör 350 kr jemte husrum och vedbrand. För undervisning i slöjd 60 kr. Tillträde nästkommande 7 Sept. Örträsk den 9 juni 1904. Skolrådets ordf."

(Annons i tidningen Westerbotten den 21 juni 1904)

Vägen Örträsk kyrka - Öreälv 1905

"Vägen Örträsk kyrka - Öre älf är nu förklarad öppen för allmän trafik."

(Ur tidningen Westerbotten 23 februari 1905)

PRIS TILL ÅRETS ÖRTRÄSKARE

Motivering

Genom nytänkande och vågade idéer har denne person samlat en grupp människor och med deras hjälp lyckats med någonting som många trodde skulle vara omöjligt.

De har utnyttjat en byggnad ifrån en nerlagd verksamhet och byggt upp en lokal ditt gammal som ung kan gå för att bygga upp kropp och själ, men även en plats där man kan träffa folk och byta några ord med. Det är detta engagemang och nytänkande som gjort att priset "Årets Örtraskare" går till **Joakim Blom**.

Foton från hembygdsfesten den 19 juli

Foto: Åke Runnman

Glöm inte att gå in på

www.ortrask.se

HALLÅ ALLA GYMMANDE MÄNNISKOR!

Gymmet står kvar och verkar dra till sig mer och mer medlemmar.

Efter en förfrågan från en familj i Bjurholmstrakten tog vi i styrelsen beslutet att införa ett familjekort omgående. Det kostar 350 kronor i månaden för 2 vuxna och 1 barn mellan 12 och 18 år. Sedan kostar det ytterligare 75 kronor i månaden per extra barn. Barn under 12 år tränar gratis.

Familjekort kan endast tecknas årsvis. Annars är priserna som vanligt. Det billigaste alternativet är att teckna årskort.

Innan jul hade vi tänkt att ha ytterligare en "prova-på-kväll" där en sjukgymnast samt delar av styrelsen kommer att delta, men sjukgymnasten (Annika) kunde inte förrän i januari. Så det får bli då.

Är det någon som har frågor kring utrustningen på gymmet kan ni kontakta någon i styrelsen.

Vi har även fått förfrågan angående presentkort inför jul och beslutat att vi ska ha presentkort på månadskort till försäljning hos Siv o Anders. Detta till ordinarie pris: 225 kronor.

Med detta vill vi önska er alla en god jul och ett gott nytt år och till alla er som ger nyårsloftet att börja träna:

Nu finns det inga ursäkter längre....

Gymstyrelsen

Lars	0932-301 14
Jocke	0932-300 50
David	0932-300 12
Tomas	070-660 90 11
Fredrik	070-600 31 05

Bogårdsmuren

Örträskbygden är resultatet av en gemensam ansträngning av människor under lång tid. Varje generation sätter sina spår i landskapet. Goda krafter utvecklar bygden. I nutid syns det dock som om de goda krafterna avtar i styrka och byns utveckling bromsas upp eller till och med går i fel riktning.

Hembygdsföreningens amatörteater har framfört skådespel, som på ett underhållande sätt bland annat berättat om de första nybyggarna. I slutet av 1600-talet började svedjefinnar påverka landskapsbilden genom att hugga ner skogen till sina byggnader och sedan så råg där anlagda eldar frilagt och gödslat jorden. Bostadshus, ladugårdar, bodar och även lador timrades av stockar, som vuxit sig raka i sluttningarna mot sjön. Steg för steg har utvecklingen gått framåt och byn har vuxit gård för gård omgivna av bördiga tegar på odlingsbar mark.

Före laga skifte och storskiftet var markerna uppsplittrade i mindre arealer, något som försvårade brukandet. Av rent praktiska skäl byggdes gärdsgårdar, av trä eller sten, för att skydda odlad mark från besök av betande boskap.

Otaliga bruksföremål har konstruerats för att underlätta vardagslivet, redskap som för den moderna människan förefaller vara ofattbart enkla och tidskrävande att använda.

Vissa tider har människor i byn gått samman för att skapa rum för aktiviteter, som pålagts av myndigheter. Skollokaler, kyrka och prästgård är exempel på detta likaså vattendrivna sågverk, kvarnar och kraftstationer för produktion av elektrisk energi. Ingen-ting har varit omöjligt för människorna i byn.

Det finns ett byggnadsverk, som de flesta bybor passerar många gånger under året utan att kanske ägna en tanke åt dess mäktighet. Bundet vid marken av sin egen tyngd ligger detta monument skapat av våra förfäder, orubbligt förankrat på sin en gång utvalda plats. Det är mot denna osynliga kraft som våra förfäder spänt sina muskler, böjt sina ryggar, spottat i sina händer och försökt skapa en ordnad miljö för att skydda marken som helgats åt byns avlidna. Tonvis med gråsten från Kyrkberget eller närliggande skravelstensberg har transporterats på drögar vintertid, då de järnskodda kälkmedarna gled lätt på snön. Sega nordsvenska hästar drog fram stenlassen och lika sega bybor i vadmalsbyxor kämpade med spett och släggor att passa in stenarna i den blivande stenmuren. Stanna upp och studera muren och ägna en tanke åt dem som lyfte, bände och klämde sina händer blodiga, när ivern hetsade arbetstakten.

Nu, när jag samlat kunskap från när och fjärran och mina tankar inte är fjättrade av okunskapens bojor, kan jag vandra omkring på kyrkogården och känna fullständig harmoni. Jag läser namn på personer, som jag räknat som mina vänner. Jag hör deras röster från glada samtal. De finns sparade i mina hjärnceller som bilder och episoder. Svedmark är en av de tydligaste. I mitt minne, några veckor innan han dog, dyker han alltid upp med en mugg i högerhanden. Han är i åttioårsåldern och jag skall om några veckor fylla fyra år. Min mor och jag kommer från handelsboden och mor bär en svagdricksflaska. Svedmark får sin mugg svagdricka och han utstrålar glädje i sitt armod. Den gamle skomakaren lever torftigt i sin enkla bostad plågad av värk.

Jag kan stanna upp vid en gravvård och fundera över varför livet är till synes orättvist, när döden drabbat en ung människa. Rätt många som ligger i gravens ro och väntar på "Den Yttersta Dagen" har icke upplevt sin sjuttioårsdag.

Annorlunda var det i min barndom, då äldre människor i byn berättade om osaliga andar, som inte fann ro efter döden. Jag vågade ej beträda de dödas område, när skuggor flöt samman i kompakt mörker. Gastar och varulvar trivdes i området och inget krossat glas på muren kunde hålla inkräktarna utanför. Grusvägen förbi kyrkan och likboden var dystert och olustigt att gå i kvällsmörker. Mer än en gång har jag stannat upp på hemväg och ängsligt betraktat kyrkogården, innan den sista spurten förde mig hem. En otrevlig men kanske nödvändig hantering av under vintern avlidna människor berör mig än idag. På hösten, innan tjälen kröp ner i marken, grävdes en rymlig grav. Där gravsattes de som dog under vintern, kista på kista. Några jordiga plank täckte graven tills våren kom. När smältvattnet rann stritt fylldes vintergraven och kistorna lyftes upp. En vår låg en vit barnkista i graven nertryckt av en stor svart kista. Detta minne plågar mig ännu. Jag tror mig veta vem som låg i barnkistan. Jag lämnar dessa sorgliga minnen med att säga att jag var för ung när jag grävde min äldsta systers grav. Far klarade inte av att gräva graven och mina äldre bröder var inte hemma. Den graven jag grävde till min syster kan jag än idag för min inre syn följa i djupet, decimeter för decimeter till dess botten. Tursamt nog lämnade jag byn, innan jag grävt alltför många gravar.

Murens gråstensytter ger livsbetingelser för de själlösa liv. Solbelysta eller skuggiga partier, där värme eller kyla dominerar, lockar växter och smådjur, som bekymmerslöst lever i murens närhet. Mossor, lavar och örter samsas om utrymmet med ödlor, möss, insekter och kanske en soltörstande huggorm.

Kyrkan i Örträsk ligger utanför bogårdsmuren, vilket verkar vara ovanligt i landet. Den stenbundna marken kan vara en förklaring till att kyrka och begravningsplats skildes åt. Jag ringde upp Arne Lindkvist, som varit kyrkoherde i byn efter Oskar Lundgren. Arne fyllde 90 år sista maj och är fortfarande i god form. Han kunde inte ge någon förklaring på min undran. Däremot berättade han att hans far blivit 97 år, en nära nog gammaltestamentligt hög ålder.

Hösten 1954 lade Sören Höglund och min far Evert nya stenar i trapporna. De var syselsatta med att finputsas de nya stegen, som skulle passas in i huvudtrappan en eftermiddag då solen värmde skönt. Sören var en mästare att se hur önskade ytor kunde knackas fram. Sören och far pratade om hur huggverktygen skulle vinklas och små nättas slag klingade från deras arbetsplats, när jag kom med nykokt kaffe och färskt fika-bröd. Doften av kaffe glädde dem och snart satt de i lingonriset bredvid trappan och blåste på den heta drycken. Jag tyckte att de hade ett tungt arbete men blev överraskad av Everts svar. "Stenarbete är betydligt bättre än allt annat. Det Sören och jag nu bygger i sten kommer att bli bestående i långa tider."

Örträsk är en skimrande vacker by. Utsikten från kyrkan och kyrkogården är en av de bästa i Lappland. Platsen valdes därför att marken var stenbunden och inte odlingsbar. Aldrig under tidigare perioder har kyrkogården fått så bra skötsel som i vår tid. Välskött planteringar, gröna gräsmattor och kvällsbelysning gläder besökaren. Evens och hans medarbetare vårdar Guds åker med varsamma händer.

Hans Gustafsson

"Årets Storfiskare" femårsjubilerar år 2010

Under de tre första april-lördagarna nästa år 2010 jubilerar arrangemanget "Årets Storfiskare" i Örträskbygden.

Detta som vanligt med tre pimpeltävlingar på tre olika isar.

- Där vi femårsjubileet till ära kan locka med 5.000 kronor i förstapris till totalsegaren, berättar Jan Östen Sölvebrand i tävlingsledningen.

I de tre grannbyarna Långsele, Vargträsk och Örträsk har det under de fyra senaste vintrarna pimpelfiskats tre lördagar på raken.

Varje tävling gäller som en enskild tävling, men de som deltar i samtliga tre tävlingar är också med i kampen om titeln "Årets Storfiskare" och det såväl i en vuxen- som i en barnklass.

Redan nu har arrangörerna börjat dra upp riktlinjerna för femårsjubileet nästa vinter 2010 då tävlingarna kommer att arrangeras i Vargträsk påsklördag 3 april, fortsätter i Långsele 10 april innan finalen genomförs i Örträsk lördagen 17 april.

- Det nya blir att vi i Örträsk flyttar tävlingen från västra sidan av sjön till den östra, detta för att vi ska kunna nyttja Hembygdsgården för servering och prisutdelning, vi har nämligen blivit trångbodda på västra sidan, berättar Rolf Wahlberg som tillsammans med Jan Östen Sölvebrand och Sverker Jonsson utgör tävlingsledningen för "Årets Storfiskare".

Femårsjubileet ska synas på flera olika sätt och vis...

- Självklart, sen är vi inte klara med detaljerna ännu, men förstapriserna i totaltävlingen över de tre lördagarna kommer i alla fall att mer än fördubblas, berättar Jan Östen Sölvebrand och fortsätter, målsättningen är att det även på andra sätt och vis ska märkas att det då blir femte gången vi genomför detta samarrangemang över by- och föreningsgränserna i bygden.

Av Gunnar Eriksson

BILDTEXT:

Tävlingsstaben för "Årets Storfiskare" i Örträskbygden har redan börjat planera för nästa vinters femårsjubileum för pimpelarrangemanget över by- och föreningsgränserna. Från vänster Kenneth Edlund, Martin Axelsson, Sverker Jonsson, Karl-Göran Svalberg, Rakel Vesterlind, Sigge Vesterlind, Rolf Wahlberg, Jan Östen Sölvebrand, Staffan Königsson, Gunnar Eriksson, Sune Andersson, Anette Norberg och Åke Runnman som också tog bilden.

Min barndoms gubbar och gummor

Eftersom jag har minnen från slutet av 1930-talet, bör min barndoms gubbar och gummor ha varit födda på 1860/1870-talen. Några var kanske t.o.m. födda på 1850-talet. Deras värld begränsades av Mårdberget, Vitberget och Storsvartliden.

I senare tid har jag undrat över kvinnornas namn. Låg någon form av status bakom de olika benämningarna. Det var mor Söder och mor Strandberg, mor Elma, Jon-Jors Frida, Jan-Ors Klara, Jan-Ers Jena och Lundströms Augusta. I flertalet fall framgår mannens namn av benämningen på hans hustru. Men varför kallades en del för Mor + ett efternamn och andra Mor + ett förnamn?

Av männen är det egentligen bara Lundström jag minns och det beror inte bara på att han var närmaste granne. Att det är gummorna som dröjt sig kvar i mitt minne beror antingen på att männen dött tidigare eller att det var gummorna som gjorde det starkaste intrycket.

Av hänsyn till efterlevande förbinder jag inte episoderna med namn på gummorna, men varje likhet med verkligheten beror inte på en slump. Det är min verklighet det är frågan om.

En av gummorna var kanske Västras sista spåkunniga person bl.a. fungerade hon som sin tids äktenskapsförmedlerska. Metoden var enkel. På den tilltänkte kandidaten fästes ett fiskben. Eftersom metoden var hemlig, kan jag inte redovisa resultatet. Hon samlade ständigt växter som kokades på köksspisens men vad brygden användes till förblev en hemlighet.

Ingen främmande person släpptes in i hennes ladugård, då var risken stor att denne skulle stjäla "mjölklyckan". Det hade varit värre än att få besök av "baran" - ett trolldomsföremål som sänts ut av någon trolldomskunnig person för att bära hem mjölk till sin ägarinna.

En annan av gummorna var känd för att inte vara särskilt renlig av sig. Hon var helt enkelt "görmsam", men hon var också mycket gästvänlig. Alltid skulle hon bjuda på någonting - åtminstone en bröstkaramell eller en sockerbit och där började problemen. Hur skulle man kunna smyga ut godsakerna och kasta bort dem utan att hon märkte det? Samtidigt rann snålvattnet och det gjorde närmast fysiskt ont att kasta bort läckerheterna. Vi var inte direkt bortskämda på den tiden.

Som Runeberg säger om Lotta Svärd i Fänrik Ståls sägner kan man säga om min barndoms gummor, att "något tålde de att skrattas åt men mera hedras ändå". Under knappa ekonomiska omständigheter födde de upp många barn och lade därmed grunden till Örträskes storhetstid.

Främst av alla gubbar minns jag Lundström - torparen, bysnickaren och alla barns vän. Några generationer barn har i hans bagarstuga bland likkistor och bruksföremål lekt med tråklossar och lyssnat till hans berättelser. Bibelns gestalter behandlades närmast som hans personliga vänner, det var n'Petrus, n'Johannes o.s.v.

Min far berättade en episod som var typisk för Lundström. Min bror var i treårsåldern och lekte som så många gånger förr med grannen Lundström, som arbetade med att kärra in torvströ. Lundström hade knäppt loss hängslena fram till och omvandlat dem till tömmar och själv blev han treåringens häst.

Lundström var vad man brukar kalla "bibelsprängd" och diskuterade gärna religion. Mest känd är kanske duellen med stålblanka bibelcitat i en timmerkoja. Han och en granne skulle egentligen hugga timmer och som vanligt på den tiden stannade man hela veckan i timmerkojan. Mitt i veckan skulle grannens dotterson åka till kojan med mat. När han kom fram möttes han av en iskall koja och det fanns varken mat eller ved där. Något timmer hade inte huggits. Gubbarna hade bara diskuterat religion.

Själv tillhörde jag den sista generationen barn som fick njuta av Lundströms berättarkonst bl.a. minns jag hans skräckhistoria om varg. En barnaskara hade lämnats ensam hemma och en flock vargar kom fram till huset. De satte sig på bakbenen och lade framtassarna mot köksfönstret. I skenet från den öppna spisen lyste vargarnas ögon som eldkulor. Jag har inget minne av hur det gick för barnen och själv var jag antagligen lika rädd som barnen, då jag gick hem i höstmörkret.

Min barndoms gubbar växte upp under en tid då "män skulle vara män" vilket bl.a. innebar att man skulle vara stark. En dag skulle några män lyfta någonting mycket tungt. En av dem uppfyllde inte kravet på att vara man, men han stönade och stånkade som om han ensam lyfte allt. Till sist tröttnade en av de verkliga männen och sade: "Kröst du, sä löft ve". I den repliken ligger en hel livsfilosofi, som jag gjort mitt bästa att följa.

Av Lennart Stenman

Tidig gymnastik och idrott bland skolungdomar i Örträsk

av
Ivar Söderlind

De flesta uppgifterna i denna artikel bygger på samtal med äldre Örträskbor och på uppgifter i boken "*Något om Örträskbygden - Örträsk och Långsele för gammalt*" från 1978. I denna bok kan den intresserade hämta ytterligare många historiska fakta om Örträsk med omnejd.

Obligatorisk skolgymnastik

I vårt län utövades tidigt idrott i skolorna framför allt genom den obligatoriska skolgymnastiken i Per Henrik Lings anda. Linggymnastiken bestod av "*en uppsättning systematiskt och vetenskapligt konstruerade rörelser som oftast genomfördes efter ett strikt reglerat mönster i skolan*". Redan i Folkskolestadgan från 1898 hette det att "*skolhuset skall ligga fritt och sundt och plats derintill beredas för barnens gymnastiköfningar och lekar*".

I Östersidans skola i Örträsk (ursprungligen uppförd 1862) förekom gymnastik i blygsam omfattning från början av 1900-talet. Men intresset från lärare och skolbarn verkar inte ha varit särskilt stort. I Mellanskolan var gymnastik egentligen obligatoriskt ämne men det var inte ofta det förekom i Örträsk. Åtminstone en gång varje år var det dock ett febrilt gymnastiserande. Det var när gymnastikdirektör Helleberg gjorde sina besök i byn. Då var det armar uppåt sträck, knäna böj och språngmarscher i ett. Man kan tänka sig vilket larm det blev, när trettio barn, många med träskor, travade runt bänkarna.

Gymnastik i sockar och långbyxor

Inga gymnastikdräkter förekom före 1921 då skolläraren Henning Johansson, han bytte sedan namn till Odenram, kom till Östra Örträsk (uppväxt i Tuvträsk, Lycksele). Han försökte införa dessa plagg av allt att döma utan större framgång åtminstone bland pojkarna. De flesta ansåg dem vara fullkomligt onödiga och gymnastiserade i sockar och långbyxor. Under hans tid blev gymnastiken ett ämne som fick sina givna timmar. Han tog sig till att flytta skolbänkarna och snickra till en bom. Nu fick skolbarnen börja öva armgång, överslag och balansgång, som var det allra svåraste. Några duschar fanns inte i skolan och inte heller i hemmen och det var nog lite så och så med skolbarnens kroppshygien. Inte förrän östra skolan genomgick en grundlig reparation och tillbyggnad 1960 fick man en särskild gymnastiksal.

Längdloppning, backloppning och skridskoåkning

Bland skolbarnen förekom också (utanför skoltid) längdloppning, backloppning och skridskoåkning. Vid tävlingarna användes mest *"snytskor"* för att foten inte skulle glida ur fästet. Ofta fick ungdomarna klara sig med *"kamlösa härvtyr"*. Stavarna gick ofta en bra bit över huvudhöjd. När snön låg djup var det att *"kärna"* upp och ned med armarna. Man kunde inte åka i sidled eller saxa, då foten ju inte satt fast. Nere på sjön anordnade ungdomarna ibland stafetter på skidor. Man *"delade upp"* och kallade sig *"utifällare"*, *"inibyssare"* osv. Tider togs på väckarklocka.

När man åkte utför var det aldrig fråga om slalomlopp. Rätt nerför backarna bar det iväg. Man trampade ibland upp banor där det var som brantast och gjorde hopp och gupp på lämpliga ställen. Vid backloppningarna var det förbjudet att ha skidorna fastbundna och stilen var det ingen som brydde sig om. Det gällde endast att stå efter stupet som ofta lades där backen slutade, en god bit in på slät mark.

Hoppbacke nedanför prästgården

Under 1930-talet och början på 1940-talet hade man en hopskottad hoppbacke med riktig underbacke på åkern nedanför prästgården ned mot sjön. Backrekordet var så bra som 21.5 meter! Ibland var det ett 20-tal ungdomar som tävlade och även stilbedömning förekom. Långt upp i resultatlistorna brukade ofta Albert Örestig och blivande storrännaren Harald Eriksson vara.

Skridskor fanns i många hem, träskridskor med en hemsmidd järnskena, som hade knorr framtill. Skorna vred man fast med remmar eller snören. En pinne var vridredskap. Man drog åt så hårt att fötterna ofta domnade.

Skridskolekar på Örträsket

Alla barn och ungdomar som slapp ut samlades på sjön till skridskolekar när isen låg blank. Under 1920-talet var Hjalmar Gustavsson snabbast på skridskorna och nästan omöjlig att åka ifatt under lekarna. På kvällarna tände man eld på nävertyllor, satte dem på käppar och åkte runt. Anslutningen från Örträskborna var stor. Man tände också eldar på stranden. Det såg vackert ut från andra sidan sjön.

Hembygdsföreningen Ekomuseet**Lappmarksbyn Vargträsk****Verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 1 maj 2008 – 31 april 2009****Styrelse**

Ordförande Elisabet H Lycksell

Kassör Anette Norberg

Sekreterare Jan Östen Sölvebrand

Ledamöter

Håkan Eleblad

Gun Rehnman

Stefan Svensson

Suppleant

Elisabeth Nilsson

Antal medlemmar

Antal medlemmar är 30 st, där Örträsk och Vargträsk Intresseföreningar ingår som två juridiska personer. Detta hindrar inte att enskilda medlemmar tecknar sig i hembygdsföreningen.

Förra verksamhetsåret var antalet medlemmar 25 st.

Möten

Styrelsen har hållit sex protokollförda möten under verksamhetsåret. Dessutom har styrelsen haft kontakter per telefon.

Ansökningar/skrivelser m.m.

+ Ansökan om verksamhetsbidrag från Kultur- och fritidsförvaltningen, Lycksele, vilket givit ett verksamhetsbidrag, se nedan under bidrag.

+ Ansökan till Lycksele kommun om omdisponering av bygdeavgiftsmedel. Godkändes att få använda dem till iordningställande av utställningslokal på ladugårdsvinden samt uppförande av till oss skänkta byggnader.

+ Artiklar i Vargträskbladet och Örträsk Allehanda

Aktiviteter/Verksamhet

+ Guidade besök i utställningen. En grupp på 40 personer från Vännäs den 13 juni och en grupp på 19 personer från Hushållningssällskapet, Bjurholm, den 3 augusti.

+ Öppet hus i samband med Vargträskdagen 5 juli 2008.

+ Betesputsning av ekomuseets åkermark via "fritidsbonde"

+ Genom att Paul Karlsson erbjudit oss sina fina unika modeller och illustrationer har arbete påbörjats med att ställa i ordning södra delen av ladugårdsvinden som utställningslokal.

+ Sonja och Tomas Holmström har skänkt en kornloge och Vargträsk Intresseförening har skänkt Elsas lada till Ekomuseet, vilket gjort att förberedelser även för detta påbörjats.

+ "Resor genom tiden – ett axplock med sevärdheter i Fredrika- och Örträskbygden", initiativ till marknadsföringsutskick där föreningar och näringsidkare erbjudits ingå med eget material tillsammans med Ekomuseet.

Övrigt

Tidigare år har fråga ställts om Ekomuseet kan upplåta bagarstugan för bakning. Vid två tillfällen har frågan tagits upp i styrelsen, senast 2008-08-03, §5 där följande protokollförts:

"Mötet beslutade att det måste tydliggöras att den bagarstuga som finns inom ekomuseet är en del av museet som inte skall hyras ut för privat bakning pga. av det skick bagarstugan är i.

Vid vissa tillfällen kommer Ekomuseet ordna bakning i studiesyfte där intresserade kan få prova på att baka sin egen kaka. Under hösten kommer inga sådana bakdagar att anordnas.

Kommande år bör ett par dagar anordnas i anslutning till andra aktiviteter som Intresseföreningen anordnar."

Erhållna bidrag

Verksamhetsbidrag har erhållits från kultur- och fritidsförvaltningen med 4000 kr.

Årsbokslut

Med verksamhetsberättelsen medföljer årsbokslut.

Styrelsen vill tacka alla som arbetat och ställt upp för föreningen på olika sätt. Ett speciellt stort och varmt tack till Paul Karlsson, som förutom att inspirera och stötta med sin stora kunskap, nu har erbjudit Ekomuseet de skalenliga modellerna med folk och få samt fina illustrationer som levandegör och utvecklar museet ytterligare. Stort och varmt tack till Sonja och Tomas Holmström samt Vargträsk Intresseförening som genom att skänka en kornloge respektive en hölada gör det möjligt att komplettera Ekomuseet med byggnader vi saknat. Också ett tack till Bengt-Ola Börjesson, som kommer att upplåta mark till höladan. Vi vill även rikta vårt speciella tack till Sigurd och Rakel Westerlind, som aktivt bidrar till att öka besöksantalet till ekomuseet.
Vargträsk 2009-08-02

Styrelsen

Elisabet Lycksell

Ordförande

Håkan Eleblad

Anette Norberg

Kassör

Gun Rehnman

Jan Östen Sölvebrand

Sekreterare

Stefan Svensson

På årets årsmöte behandlades en motion som föreslog ett bredare nyttjande av bagarstugan. En arbetsgrupp tillsattes, vilken ska ge förslag på lämpligt upplägg.

**God Jul och Gott Nytt År!
 önskar
 Hembygdsföreningen Ekomuseet**

Föreningen arbetar för att levandegöra nybyggarepoken. Medlemsavgiften för 2009/2010 är 50 kr och då ingår fritt inträde hela sommaren. Vårt pg 26 19 17-9.

*Bildtext: Filip Landström, t.v., hittade ballongposten när han var ute på älgjakt med pappa Peder. På bilden också harjägare Viktor Häggström, Balsjö.
Foto: Viljo Thornberg*

Örträsk fick ballongpost

Älgjägare hittade brev i skogen

ÖRTRÄSK Ballongpost har landat i skogarna runt Örträsk. Nioårige älgjägaren Filip Landström hittade en hälsning från Finland. Och nu vill Filip få kontakt med brevets avsändare.

Den 10 oktober var Filip Landström tillsammans med pappa Peder ute på älgjakt i skogarna mellan Örträsk och Bjurholm.

– Det var pappa som upptäckte en liten bit av en ballong i en buske, säger Filip och lägger till att brevet låg i en plastpåse som var fastsatt med ett snöre i ballongresterna.

På finska

Det handskrivna brevet var skrivet på finska och familjen Landström fick vända sig till bekanta i Näsmark för att få brevets innehåll översatt till svenska.

– Han som skrev brevet heter Rasmus, men kallas för Rasse, påpekar Filip.

– Han skriver också att han har ett sött marsvin och bor i Pajuluoma i Seinäjoki. Filip och de övriga i familjen Landström vill komma i kontakt med Rasmus i Finland.

Fick napp

Då brevet saknar adressuppgifter tog familjen kontakt med tidningen Vasabladet på andra sidan Kvarken.

Tidningen skrev en artikel om ballongkorrespondensen.

Det resulterade i att familjen Landström i tisdags via internet fick kontakt med en kvinna som känner familjen vars pojke sände i väg ballongposten.

– Vi är inte riktigt säkra på om han sände i väg ballongen från Finland eller om det var från Stockholm där pojken var och hälsade på, säger mamma Cecilia.

Så mycket är dock känt att Rasmus är i ungefär samma ålder som Filip.

Den unge älgjägaren från Örträsk är redan full av förväntan inför möjligheten att få träffa sin nye kompis från Finland.

Filip funderar på att ge en uppstoppad kråka i present till Rasmus när de träffas.

Och den träffen ska äga rum i Finland, bara så att mamma Cecilia och pappa Peder vet...

Av Viljo Thornberg

viljo.thornberg@folkbladet.nu

090/17 01 77

Publicerad 2009/10/22 8:52 under Inlandet.

ÖPPETHÅLLANDE

Julhelgen

Tisdag 22/12 0930 - 1900

Onsdag 23/12 0930 - 1700

Julafton Stängt

Juldagen Stängt

Annandag jul 26/12 0900 - 1200

Nyårshelgen

Tisdag 29/12 0930 - 1700

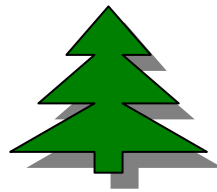
Onsdag 30/12 0930 - 1900

Nyårsafton 0900 - 1200

Tips o Lotter från
SVENSKA SPEL

OMBUD FÖR: SYSTEMBOLAGET & APOTEKET

Örträsk Handel& Bensin

ÖPPET JUL o NYÅR

Julafton 09 - 13

Juldagen STÄNGT

Annandag Jul 12 - 15

Söndag 27/12 12 - 15

Nyårsafton 09 - 13

Nyårsdagen 12 - 15

Lördag 2/1 09 - 15

Söndag 3/1 12 - 15

Hjärtligt välkomna!

LIMERICK FRÅN VÄSTRA

Lyckseles dyra industrihusbyggen, försöker tömma Örträskbygden.

Dyra skattepengar vi betalar, trots detta er ekonomi dalar.

Vi här i Örträsk sitter och funderar, hur ni era pengar egentligen spenderar?

Ska staden vara fin, får landsbygden lida pin.

Människor i livets början och livets slut, ger inte staden några glädjetjut.

För oss vanliga är människor viktigast. Vad anser ni är riktigast?

Förslag till tidsplan för omorganisation och sammanslagning av Örträskbygdens intresseförening och Örträsk hembygdsförening

I slutet av november ska stadgarna vara klar att sättas ut på remiss på hemsidan och i Örträsk Allehanda samt till styrelserna i de båda föreningarna.

Första beslutet angående stadgar och tidsplan tas på extra årsmöte den 24 januari 2010

Definitivt beslut om stadgar och organisationsplan tas på årsmötet 28 mars 2010.

En sammanslagen förening med gemensam verksamhet och ekonomi kan börja arbeta från och med årsmötet 2010.

Styrelsen för Örträskbygdens intresseförening och styrelsen för Örträsk hembygdsförening slås samman till en styrelse. Det är en fördel med en stor styrelse det första året eftersom organisationsplanen ska sjösättas. Stadgarna sätter bara gräns för minimiantalet.

Valberedningen får direktiv att så tidigt som möjligt börja förbereda för den nya styrelsen, och ska då följa den mandatordning som de nya stadgarna föreskriver. Antalet ledamöter avgörs av hur många som är beredda att väljas om.

Förslag till stadgar för ÖIF/ÖHF

Säte: Örträsk, Lycksele kommun, Västerbottens län.

Organisationsnummer: 895400-2880

§1 Föreningens namn, verksamhetsområde och karaktär

Föreningens namn är Örträskbygdens intresse- och hembygdsförening.

Föreningen är ansluten till Västerbottens läns hembygdsförbund och därigenom ansluten till Sveriges Hembygdsförbund.

Medlem i föreningen är därmed även medlem i riksförbundet Sveriges Hembygdsförbund med rätt att delta i Sveriges Hembygdsförbunds årliga riksstämma.

Föreningens geografiska verksamhetsområde är Örträskbygden som omfattar byarna: Långsele, Nyliden, Skarda, Skurträsk, Vargträsk och Örträsk (västra och östra sidan).

Föreningen är en partipolitiskt och religiöst obunden allmännyttig ideell förening.

§2 Föreningens ändamål

Örträskbygdens intresse- och hembygdsförening har som ändamål att:

- Värna om de gemensamma intressen som berör boende i bygden genom att vara kontaktorgan gentemot myndigheter och intresseorganisationer.
- Verka för bygdens överlevnad genom att föra bygdens talan i näringslivsfrågor, och i frågor som rör infrastruktur och samhällsservice.
- Förvalta och vårda den fasta egendom som finns i föreningens ägo.
- Värna om bygdens kultur och historia och verka för att kunskapen om vårt kulturarv görs tillgänglig.
- Förvalta och vårda de handlingar, föremål och samlingar som föreningen getts ansvar för.

§3 Föreningens verksamhet

För att värna om bygdens traditioner har föreningen aktiviteter i samband med Valborgsmässofirande, firande av nationaldagen och midsommarfirande.

Dessa aktiviteter planeras av styrelsen för varje verksamhetsår.

En årlig hembygdsdag/hemvändardag anordnas samt aktiviteter i samarbete med andra föreningar i bygden.

Föreningens språkrör, "Örträsk Allehanda" är ett informationsblad som ges ut minst 2 gånger per år.

För att tillskapa medel för drift och underhåll av föreningens byggnader krävs att styrelsen planerar aktiviteter som ger inkomster till föreningen.

§4 Föreningens organisation

Föreningen är öppen för alla som är intresserade av att stödja föreningens arbete.

Föreningens högsta beslutande organ är årsmötet som utser styrelse för föreningen.

Föreningens verksamhetsår utgörs av tiden från ett ordinarie årsmöte till nästa ordinarie årsmöte.

Styrelsen planerar och fastställer organisationsplan för verksamheten.

§5 Medlemskap och medlemsavgift

Medlem i föreningen är varje enskild som erlagt den medlemsavgift som årsmötet fastställt.

Årsmötet beslutar om medlemsavgift för det år som följer efter det år som årsmötet hålls.

§6 Medlemsmöten

Medlemsmöten kan anordnas för angelägna frågor.

Kallelse, som sker på sätt som styrelsen beslutar, bör utgå senast två veckor före mötet.

I kallelsen ska framgå vilket ärende som ska behandlas på medlemsmötet.

Medlemsmötet har inte beslutanderätt i frågor som kräver årsmötesbeslut.

§7 Bildande av särskilda associationer

För ändamål som gagnar föreningens intressen kan årsmötet besluta om bildandet av särskilda associationer, som stiftelse, ideell förening eller fonder.

§8 Ordinarie årsmöte

Ordinarie årsmöte hålls före mars månads utgång och kallelse, som sker på sätt som styrelsen beslutar, skall utgå senast två veckor före årsmötet.

Årsmötet består av föreningens medlemmar och ledamöter i föreningens styrelse.

Föreningens styrelseledamöter har inte rösträtt i frågan om ansvarsfrihet för styrelsen.

Årsmötet utser för nästkommande verksamhetsår en valberedning om högst fem ledamöter varav en är sammankallande.

Vid ordinarie årsmöte skall följande ärenden behandlas:

Frågan om årsmötet har utlysts stadgeenligt

Val av årsmötesfunktionärer

- mötesordförande
- mötessekreterare
- två protokolljusterare
- två rösträknare

Fastställande av dagordning

Årsredovisning

- verksamhetsberättelsen
- bokslut
- fastställande av resultat- och balansräkningar
- föredragning av revisorernas berättelse

Frågan om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter

Fastställande av eventuella arvoden eller kostnadsersättningar till styrelsens ledamöter.

Val av styrelse

ordförande för nästkommande verksamhetsår
ordinarie styrelseledamöter för de två nästkommande verksamhetsåren
ersättare för de två nästkommande verksamhetsåren

Val av revisorer

två revisorer för nästkommande verksamhetsår
två ersättare för revisorerna för nästkommande verksamhetsår

Val av ombud

ombud till Västerbottens läns hembygdsförbunds årsmöte
ombud till särskilt associerades årsmöten

Val av ledamöter i valberedningen, varav en sammankallande

Behandling av inkomna motioner och styrelsens förslag

Fastställande av medlemsavgift

Fastställande av budget samt verksamhetsplan för minst det framförliggande räkenskapsåret.

Fastställande av Särskilda associationer

Frågor utöver den av styrelsen fastställda dagordningen får tas upp till diskussion men beslut får inte fattas i sådana frågor.

Motion till föreningens årsmöte kan väckas av varje medlem i föreningen och ska vara inlämnad senast fyra veckor före årsmötet. Styrelsen ska skriftligen yttra sig över motionen där det ska framgå om styrelsen av- eller tillstyrker motionen.

Styrelsen bör också ange motivering till ställningstagandet.

Årsmötets beslut fattas med enkel majoritet, utom då dessa stadgar föreskriver annat.

Vid lika röstetal avgör lotten. Begärs votering vid personval ska denna ske genom slutan omröstning.

§9 Extra årsmöte

Extra årsmöte ska hållas när föreningens styrelse eller revisorerna finner det angeläget eller när minst 20% av föreningens medlemmar begär det i skrivelse till föreningens ordförande.

Kallelse, som sker på sätt som styrelsen beslutar, skall utgå minst två veckor före mötets hållande

Extra årsmöte kan endast besluta i de ärenden som upptagits på den dagordning som angetts i kallelsen.

§10 Föreningens styrelse

Mellan årsmötena är styrelsen föreningens högsta beslutande organ.

Styrelsen leder föreningens verksamhet i enlighet med stadgarnas ändamålsparagraf – (§2).

- Styrelsen ska svara för att bokföring och medelsförvaltning är ordnade på betryggande sätt och att de föreskrifter som kan gälla för inlutna medel beaktas.
- Styrelsen ska svara för att till riksförbundet och till Västerbottens läns hembygdsförbund lämna de uppgifter som dessa begär.
- Styrelsen ska förelägga ordinarie årsmöte förslag till verksamhetsplan och budget, för minst det framförliggande räkenskapsåret.

- Styrelsen ska vidare för årsmötet framlägga sådana övriga förslag som är av betydelse för föreningens verksamhet.
 - Styrelsen ska bestå av minst fem ordinarie ledamöter, nämligen ordförande och minst fyra övriga ledamöter, vilka samtliga väljs av föreningens årsmöte som också väljer minst två ersättare.
 - Mandattiden för ordföranden är ett år. Övriga ledamöter och ersättare har en mandattid på två år, och utses på så sätt att hälften väljs vartannat årsmöte.
 - Ersättare skall alltid kallas till sammanträden.
 - Styrelsen har rätt att adjungera personer som då endast har yttranderätt.
 - Styrelsen utser bland ordinarie ledamöter vice ordförande, sekreterare och kassör.
 - Styrelsen kan inom sig utse ett arbetsutskott. Därutöver kan styrelsen tillsätta arbetsgrupper och utse funktionärer för olika arbetsgrupper.
 - Styrelsen sammanträder enligt en av styrelsen fastställd sammanträdesplan, dock minst fyra gånger per verksamhetsår.
 - Sammanträde ska alltid hållas när hälften av antalet ordinarie ledamöter så begär.
 - Kallelse till sammanträde ska ske senast en vecka i förväg.
 - Styrelsen är beslutsmässig då minst hälften av antalet ledamöter är närvarande.
 - Styrelsens beslut fattas med enkel majoritet. Vid lika röstetal har mötets ordförande utslagsröst.
 - Vid sammanträde förs protokoll som justeras på sätt som styrelsen beslutar.
 - Föreningens firma tecknas av ordföranden och vid ordförandens frånvaro av två styrelsemedlemmar utsedda av styrelsen.
- Av föreningen tryckt eller digitalt producerat material eller publikationer i andra media där tryckfrihetsförordningen gäller, är utgivaren ensam ansvarig. Utgivare utses av föreningens styrelse.

§11 Räkenskaper och revision

Föreningens räkenskaper förs per kalenderår.

Teckningen av föreningens bank- och plusgirokonton sker på sätt som regleras i attestordning fastställd av styrelsen.

Ärenden av större ekonomisk karaktär måste avgöras vid årsmöte.

Granskning av föreningens räkenskaper gör de revisorer årsmötet utsett, ordinarie eller ersättare.

Styrelsen ska senast 15 februari överlämna uppgifter om föreningens ekonomiska ställning och nödvändiga handlingar till revisorerna.

Revisorerna ska senast 1 mars överlämna revisionsberättelse till styrelsen där det framgår om ansvarsfrihet tillstyrks eller avstyrks.

§12 Stadgeändring

Ändring av dessa stadgar beslutas av ordinarie årsmöte. Beslutet måste fattas med minst tre fjärdedels majoritet av avgivna röster.

§13 Upplösning

Beslut om upplösning kan fattas endast om föreningens styrelse framlagt sådant förslag vid två på varandra följande årsmöten, varav det ena ska vara ett ordinarie årsmöte.

Vid vardera mötet ska minst tre fjärdedelar av de röstberättigade godkänna beslutet.

Kallelse till det senare årsmötet får inte ske förrän det föreligger ett justerat protokoll från första årsmötet.

Om föreningen upplöses får föreningens fasta egendomar och tillgångar ej övergå i privat ägo. Årsmötet beslutar om vilken förvaltningsform som är mest ändamålsenlig och tillsätter funktionärer i denna förvaltning.

Föreningens arkivalier överlämnas till Folkrörelsearkivet i Umeå.

AKTIVITETER 2010

JANUARI

10 januari Julgransplundring

24 januari Extra årsmöte i Örträskbygdens intresse- och hembygdsförening

FEBRUARI

20 februari Dra mig baklänges

MARS

Vecka 10 Sportlovsaktiviteter, se kommande annonsering

28 mars Årsmöte i Örträskbygdens intresse- och hembygdsförening

APRIL

3 april	Pimpling Vargträsk	} 5-årsjubileum
10 april	Pimpling Långsele	
17 april	Pimpling Örträsk	

30 april Valborgsmässofirande med brasa och körsång anordnas på hembygdsgården

MAJ:

Städning ute och inne på hembygds- och badområdet

JUNI

6 juni Nationaldagen firas på Dalgården med servering mellan kl 1200 - 1500

Ytterligare aktiviteter finns att läsa om på
www.ortrask.se/aktiviteter

